

Province of the
EASTERN CAPE
EDUCATION

MOHATO WA MOTHEO

KEREITI YA 3

PUDUNGWANA 2017

SESOTHO PUO YA LAPENG

MATSHWAO: 40

NAKO: Hora e le 1

LEBITSO:

Pampiri ena e na le maqephe a 14.

Mesebetsi ya boitokisetso

1. Etsa sedikadikwe tlhakung ya karabo e nepahetseng.

Leeba ke

- A Phoofolo
- B Kokonyana
- C Nonyana
- D Tholwana

Ha o entse sedikadikwe ho C tseba hore o nepile.

2. Etsa sedikadikwe ho makgethi a mabedi a hlahellang polelong ena.

Sefate se seholo se wetse hodima ntlo e ma jaba jaba.

Tseba hore o nepile ha o entse sedikadikwe mantsweng ana: se seholo, e ma jaba jaba.

3. Kenya letshwao (X) lebokoseng la karabo e nepahetseng. Ngwana ya matepe o rata ho

matha	
robala	
lla	X
ja	

O arabile ka nepo ha o entse letshwao (X) ho lla.

Dipolelo tse na tse latelang di bontsha bophelo ba kgoho. Nomora dipolelo ka 1 2 3 4 ho bontsha tatellano e nepahetseng.

Tsuonyana e qhotswa	2
Lehe	1
Tsuonyana	3
Kgoho	4

O arabile dipotso ka nepo ha o nomorile dipolelo ho bontsha tatellano e nepahetseng ya bophelo ba kgoho 2 1 3 4.

Tekong ya hao o tla araba dipotso tse tshwanang le tseo o di arabileng.

Teko e qala leqepheng le latelang.

Bala pale mme o arabe dipotso tse tla latela

Tau le tshwene di ne di dula morung o teteaneng o nang le diphoofolo tse ding tse ngata.

Ka tsatsi le leng tau ya bona sehlethela sa nama se beilweng hodima lekala le sephara la panana, fatshe hona morung moo. "Di jo tsa mahala tse fumanehang ha bonolo ke tseo", a nahana jwalo "Mh, di tla latsweha ha monate ha kaakang, banna!"

Tau ya atamela bohareng ba lekala la panana ho nanabela nama e shebehang e dutlisa mathe, empa eitse hang ha a kenya meno ho yona, mobu o ka tlasa hae wa buleha. Yaba o wela ka lemeneng mmoho le nama le lekala la panana.

"Setsumi se ne se ile sa t jheka lemema mme sa le kwahela ka lekala la panana. Yaba se bea nama bohareng ba lekala mme sa kwahela lekala ka lehlabathe ho pata sefi seo. Ebe tau e makoko e ne e tla tseba jwang hore ho na le motho ya ka e phelephanyetsang ka tsela e jwalo morung oo e leng wa yona?" ho botsa ntatemoholo.

Mokoti o ne o le monyane hoo tau e neng e ka kgona feela ho ema ka maoto a morao - e leng seemo se tshophodi haholo bakeng sa tau. Yaba hanghang e bona mohatla o feta. Mohatla oo e ne e le wa Enwe, Tshwene. Tau ya hoeletsa e tlalletswe ke noka e batla thuso. Enwe e ile ya makatswa ke seo e se bonang ha e sheba ka hara mokoti!

"Ako nthuse hle ke a o kopa".

Tshwene ya qeaqea pele mme ya qala ho itsamaela, empa tau ya e kopa ka mohau o fetisisang.

Qetellong tshwene ya qenehela tau mme ya theolela mohatla wa yona jwalo ka thapo ka hara lemena. Tau ya itshwareletsa ka mohatla wa tshwene mme ya hlwella ka hodimo ka ona. Empa le ha e se e le ka hodima mokoti, tau ya dula e ntse e tshwere mohatla wa tshwene e o tiisitse.

[E qotsitswe dipaleng tsa *Nali bali* Mongodi ke Ikeogu Oke]

1. O nahana hore sehlooho se loketseng pale ee ke sefe? (1)

2. Etsa sedikadikwe tlhakung ya karabo e nepahetseng.

Dibapadi tsa sehlooho paleng ena ke ...

A Ntatemoholo le bana

B Tau le tshwene

C Tau le nama

D Tau le lekala la panana (1)

3. Etsa letshwao (X) lebokoseng la karabo e nepahetseng.

Tau e ile ya wela ...

3.1	mobung.	
3.2	lekaleng.	
3.3	lemeneng.	
3.4	fatshe.	

(1)

4. Bontsha tatellano e nepahetseng ya diketsahalo paleng ena. Ngola dinomoro 1- 4 (1)

4.1.	Tau ya hoeletsa e tlalletswe ke noka e batla thuso.	
4.2	Tau ya atamela bohareng ba lekala la panana.	
4.3	"Ako nthuse hle, ke a o kopa."	
4.4	Tau ya bona sehlethela sa nama.	

5. Nama e dutlisang mathe ke e jwang? (1)
-

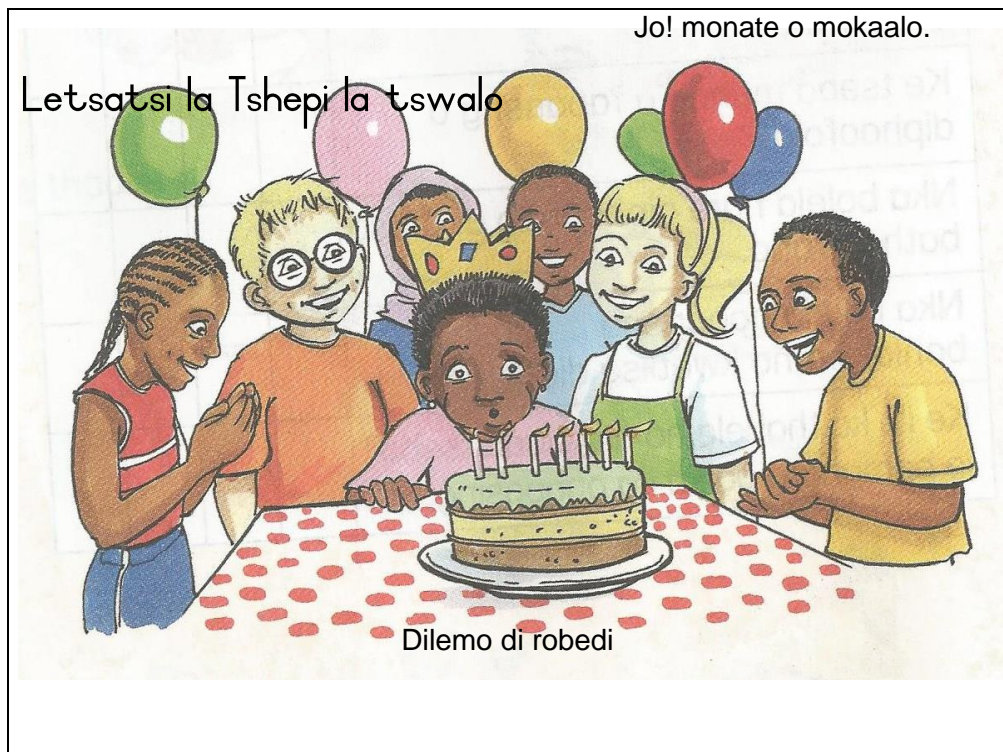
6. O nahana hore hobaneng tshwene e ne e qeaqea ho thusa tau? (1)
-

7. Tshwene e ile ya thusa tau jwang hore e tswe ka mokoting? (1)
-

8. Na, o nahana hore e bile mohopolo o motle hore tshwene e thuse tau? Hobaneng?

(1)

9.

9.1 Ke letsatsi la mang la tswalo ? _____ (1)

9.2 O qeta dilemo tse _____ (1)

10. Nyenyefatso ke lentswe le bontshang ntho e nyane.

Ngola nyenyefatso ya mantswe a sehelletsweng mola ka tlase

10.1 Le jone ke monna ya shahlileng empa Ali ke
_____ ya fokolang. (1)

10.2 Ntate o ratha patsi ka selepe empa o nehile m
oshanyana _____
hore a mo thuse. (1)

11. Qetella/kenyeletsa mantswe a siilweng dipolelong .

11.1 Bana ba motho ba hlahileng ka letsatsi le le leng ba
bitswa _____ (1)

11.2 Ngwana wa ho qetela lapeng o bitswa
_____ (1)

12. Lehlalosi ke lentswe le hlahosang ketso.

Sehella mola ka tlasa lehlalosi polelong e latelang.

12.1 Yaba o wela ka lemeneng. (1)

13. Lebitso ke lentswe le rehang.

Etsa sedikadikwe ho mabitso a mabedi polelong.

13.1 Rapolasi o kotutse mabele a mangata. (2)

14. Lekopanyi ke lentswe le kopanyang dipolelo tse pedi.

Sebedisa makopanyi ana: empa, hobane ho kopanya dipolelo tse latelang

14.1 Di jalo di hola hantle. Pula e na kgafetsa.

(1)

14.2 Ba etsa mosebetsi o makgethe. Ha ho motho ya hlokomelang seo.

(1)

15. Ngola polelo ena ho lekgathe le jwale.

15.1 Ke tla mo ruta thuto ngwana enwa ya sa hlompheeng.

Ka jeno (1)

15.2 Ngola polelo ena ho lekgathe lefatile.

Nonyana e ja monokotshwai.

Maobane (1)

15.3 Ngola polelo ena ho lekgathe letlang.

Mosadimoholo o harohile letswalo ha a bona noha.

Hosane (1)

16. Sheba setshwantsho o qetele polelo.

16.1

ba ya sekolong. (1)

16.2

Ke mmila moo ho nang le letshwao la ho tshela ditaaso. (1)

16.3

Ha ke bona letshwao lena ke ya

(1)

17. Etsa sedikadikwe ho lentswe le nepahetseng.

17.1 Sereledi (ba /se) etswa ka mafura a lebese. (1)

17.2 Moaparo (tse/o) motle o a shebeha. (1)

18. Bala tafole mme o arabe dipotso 18.1 - 18.2

Tjhate ya mosebetsi oo bana ba o etsang sekolong					
Mabitso	Mantaha	Labobedi	Laboraro	Labone	Labohlano
Tumi	bolo ya matsoho	rekisa lebenkeleng la sekolo	bolo ya maoto	laeaborari	mabelo
Bongi	sehlopha sa mmino	mabelo	bolo ya matsoho	laeaborari	mabelo
Ati	mabelo	bolo ya matsoho	sehlopha sa mmino	laeaborari	lebenkeleng la sekolo

18.1 Ke mosebetsi ofe oo Tumi a sa o etseng sekolong? (1)

18.2 Ke letsatsi lefe leo bana ba etsang mosebetsi o tshwanang? (1)

19. Bala keraf o ena e bontshang dipapadi tse ratwang ke bana.

Bana	40				
	35				
	30				
	25				
	20				
	15				
	10				
	5				
		Diketo	Kgati	Tjhiki	Diboko

- 19.1 Ke bana ba ba kae ba ratang papadi ya diboko? (I)

- 19.2 Ke papadi efe e ratwang ka ho fetisisa? (I)

20. Ngola dipolelo hape. Kenyeletsa matshwao a puo a siilweng.
- 20.1 ke tla mathela ka ntle ho moru (I)

- 20.2 o tlo tshela eng ka moo (I)

21. Sebedisa mantswe ana a peletwang ka ho tshwana o etse dipolelo tse pedi tse nang le moelelo o fapaneng. (Mohlala: nama, Ke ja nama ya kgoho feela. Ke nama maoto.)
- Etsa dipolelo tse pedi tse nang le moelelo o fapaneng ka "lebala". (I)

- (I)

22. Ngola seratswana se le seng sa dipolelo tse 8 ka letsatsi la hao la tswalo.
Sebedisa matshwao a puo a nepahetseng, mopeleto le puo e nepahetseng. O se ke wa ngola dinomoro dipolelong.

Letsatsi la ka la tswalo

(5)

MATSHWAO KAOFELA: 40

